

De onderneming

Eigenaar Udo Boersma is in de weer met affiches die binnenkort worden geveild. Rechts hangt een vrijwilliger affiches op zodat ze kunnen worden gefotografeerd voor de catalogus.

'Neem nou dit affiche van een benefiet in Parijs. Precies honderd jaar oud! Met een feestelijke avond werd geld ingezameld voor hulpbehoevende kunstenaars. Kijk, de afbeelding is links onder gesigneerd door de maker, kunstschilder en fauvist Othon Friesz.'

Udo Boersma (64), eigenaar van Van Sabben Poster Auctions, laat zijn handen liefkozend over het papier gaan. De kwaliteit van het affiche geeft hij een A-. Dat minnetje is voor de kleine verkleuring van het papier. Maar verder! Geen scheuren, geen vouwen, geen punaise-gaatjes. En de plaat voldoet aan alles: esthetiek, geschiedenis en een heel mooi verhaal. Geschatte opbrengst op de komende veiling: ergens tussen de 600 en de 1.200 euro.

In de grote zaal van zijn veilinghuis is Boersma druk in de weer met het uitpakken van postpakketten, het fotograferen van het aanbod en het samenstellen van zijn catalogus. Veilingwerk is niet alleen goed kijken, beoordelen en beprijzen, maar ook fysieke arbeid. Binnenkort gaan de tafels weer aan de kant voor de volgende veiling. Dan is de voormalige kaasfabriek aan de Appelsteeg in Hoorn even een internationaal knooppunt van liefhebbers van het betere affiche.

Vrijwel alle biedingen komen dan van elders; via schriftelijke biedingen of telefoon, maar vooral via internet. Driekwart van de affiches gaat naar het buitenland, vooral naar de vele verzamelaars in de Verenigde Staten en Japan. De prijzen variëren van enkele tientjes tot honderden en soms duizenden euro's. Onwaarschijnlijk lage prijzen, vindt Boersma nog steeds. Voor weinig geld heb je een topstuk aan de muur. Maar ja, krachtige beeldtaal of niet, het affiche is nu eenmaal nog steeds het ondergeschoven kindje van de kunstwereld.

Natuurlijk is er die grote klapper uit 2014. Toen werd in Hoorn een uiterst zeldzame art deco affiche uit 1925 afgehaald op 210 duizend euro, exclusief vei-

PROFIEL

VAN SABBen POSTER AUCTIONS

In Hoorn staat het wereldwijde walhalla van de affiches

Van Sabben Poster Auctions is het enige veilinghuis in Nederland dat zich uitsluitend bezighoudt met affiches. Klanten van over de hele wereld vinden via online biedingen de veilingen in het historisch centrum van Hoorn. 'Er is zoveel over affiches te vertellen.'

Door **Marc van den Eerenbeemt** Foto's **Raymond Rutting**

lingkosten van 20 procent. Een wereldrecord. De maker van de reclameplaat van de Parijse avondkrant *L'Intransigeant* was de beroemde Franse graficus Adolphe Cassandre, ook bekend van zijn affiches voor de Holland-Amerika Lijn. De koper: een Amerikaanse verzamelaar.

Zo verdwijnen Europese, maar ook Nederlandse topstukken naar het buitenland. Zoals het affiche van Jan Toorop voor de Delftsche Slaolie uit 1893, 'toch wel de Nachtwacht van de Nederlandse affiches', zegt Boersma. Door die plaat kreeg de kunststroming van de art nouveau in Nederland de bijnaam 'slaoliestijl'. Natuurlijk, Boersma is instellingen als het Museum of Modern Art (MOMA) in New York graag ter wille. De schoorsteen moet roken. Maar soms schrijft hij toch tandenkarsend een adres in Australië of Canada op een kartonnen koker.

Het gespecialiseerde veilinghuis werd in 1991 gesticht door Piet van Sabben (84). Boersma, onderwijzer voor expatkinderen in het buitenland, was als

liefhebber toen een vaste klant. In 1998 voerden hij en Van Sabben een gesprek: 'Godverdomme Piet, wat heb je toch een leuk bedrijf.' Van Sabben antwoordde: 'Nou, het is te koop.'

De koopsom bedroeg 'enkele tonnen in guldens', geeft Boersma schoorvoetend toe. Maar een dik belegde boterham is het niet, bezweert hij. Zijn circa tien medewerkers zijn vrijwilligers. Zoals de student kunstgeschiedenis die de affiches beschrijft. En zijn eigen vrouw en kinderen en vrienden die assisteren tijdens de veiling. Alleen de ervaren veilingmeester Willem de Winter krijgt een vergoeding. De rest wordt na afloop van de verkoop getraceerd op restaurantbezoek.

Op de twee tot drie veilingen per jaar wordt circa 65 procent van het aanbod verkocht, voor een totaal van zo'n 750 duizend euro. Mensen kunnen bieden vanaf een minimumprijs die door Boersma is vastgesteld. Zowel de inbrenger als de koper betaalt 20 procent van de hamerprijs als vergoeding

voor de verkoop. Van de niet-verkochte exemplaren gaat nog eens 10 à 15 procent van de hand in de *aftersale*, aan de eerste klant die de minimumprijs biedt.

De aanbieder van het digitale veilingstelsel, het Amerikaanse Invaluable, krijgt 5 procent van de opbrengst. En dan zijn er nog de kosten van zijn papieren catalogus, zo'n 15 duizend euro per veiling. Boersma is een van de laatsten in de branche met een papieren uitgave. De andere veilinghuizen houden het bij een digitale versie. 'Er zijn mensen die mij voor gek verklaren, maar de catalogus is mijn presenteerblaadje. Het zou mij als man van het papier pijn doen daarmee te stoppen.'

Concurrentie ondervindt Van Sabben Poster Auctions ook van de gewone veilinghuizen, maar dan vooral voor affiches in de topcategorieën. 'Verder vinden ze de opbrengst niet interessant genoeg.' Ook voelt hij de druk van digitale veilinghuizen als Catawiki, waar de objecten niet eerst bij het veilinghuis terecht komen, maar na verkoop direct van verkoper naar koper worden gestuurd. 'Hoe kun je een werk beoordelen op echtheid en kwaliteit als je dat niet zelf in handen hebt gehad? Hoe kun je je specialist noemen als je het affiche niet zelf hebt gevoeld, geroken, omhelsd?'

Zo passeren talloze affiches dit kleine veilinghuis. Scheepvaart en luchtvaart zijn klassieke categorieën, net als bijvoorbeeld toerisme, wintersport en autoraces. Voor de sectie propaganda wijst Boersma op een affiche aan de muur, reclame in propagandastijl voor de Olympische Winterspelen van 1936 in nazi-Duitsland. Een werk van Ludwig Hohlwein, 'een foute, maar fantastische ontwerper'.

PROFIEL

Waar
Hoorn

Sinds
1991

Aantal werknemers
10 vrijwilligers

Jaaromzet
750 duizend euro